

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 1.50 K | 1 óra 2 K
1 évre 18 K | 1 évre 24 K

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 206.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Pusztulunk, veszünk.

A háboru alatt népesedés tekintetében igen súlyos helyzetbe jutottunk. A kereskedelemügyi miniszter minapi beszéde szerint egyrészt a születések számának csökkenése, másrészt a halálozások számának emelkedése következtében kerekén kétmillió lakossal csökkentett Magyarországot népesége.

A háborutól számítandó 18 20 éves generáció, amely egykor hivatva lesz Magyarországot katonai erejét adni, több mint felére fog lecsökkenni. A háborut követő husz év múlva 160.000 hadkötelesnek kellene sorozás alá kerülni, de ehelyett 1935-ben majd csak 95.000, 1936-ban 65.000 és 1937-ben alig 50 ezer sorozásra érett fiatalemberünk lesz. De hát ez nemcsak azt jelenti hogy a fegyverfogható emberek száma fogyott, hanem a munkáskezecskék is. Egyik legsürgősebb kormányfeladat tehát a közegészségügyi viszonyok javítása, a vidéki orvoshiány megszüntetése, a halálozások számának ez uton való csökkentése.

Háboru hirei.

A központi hatalmak az oláh király lemondását szorgalmazzák? A „N. W. T.” jelentése szerint a „Figaro” azt állítja, hogy a központi hatalmak Ferdinánd királynak és egyenes leszármazóinak a trónról való lemondását szorgalmazzák s Hohenzollern Vilmos hercegnek, a király testvérének a trónra való jelölését támogatják.

Kotroceniben fogják folytatni a béketárgyalást. A békekonferenciának Buftea kastélyban tartott tegnapi ülésén lényegében megállapították a konferencia munkatervét. Egy-egy politikai, katonai jogpolitikai és kereskedelmi politikai bizottságot fognak alakítani. A négyesszöveges hatalmainak képviselői alfabetikus sorrendben fognak elnökölni.

Az entente jassyi követeli utasítást kaptak kormányaiktól, hogy a béke megkötése után rögtön utazzanak el Romániából.

Egyes szám ára 6 fillér.

Telekértékadó.

II.

A mai adórendszer szerint a föld, különösen a városokban a kihasználás mértéke szerint van megadóztatva.

Minél nagyobb a munka, és a földre fektetett tőke és ennél fogva minél nagyobb a kihasználás, annál nagyobb az adó összege.

Ha kisebb a földre fordított munka, a földre fektetett beruházás s ennél fogva kisebb a kihasználás, akkor kisebb az adó is.

A régi adórendszernek közvetlen vagy közvetett következménye az ipar és kereskedelem nehezítése, a házak értékeltelenedése, a munkanélküliség, a drágaság, a szegénység.

Ezzel szemben a telekértékadó név alatt ismert járulékos adó rendszernek az a lényege, hogy az adózás alapjait, nem az egyéni munkából előállított jövedelem, hanem a lakosság számának és szükségleteinek emelkedéséből, a közművelődés fejlődéséből előállított forgalmi ár, piaci érték képezi.

További lépés az, hogy a telekértékadó visszakérül eredeti forrásához.

A telekérték egy nagy közösség jelelétének köszönhetően folytonos fejlődését, a telekértékadó pedig a nagy közösségbe folyik vissza, hogy hatáskörön táplálja a közösségnek, a városnak további fejlődését.

Lényege végre az, hogy kényelmetlenebbé teszi a telek birtokosának a kihasználatlan telek birtoklását, minél fogva igyekszik a birtokos a teleket vagy intenzív termeléssel kihasználni, vagy beépíteni, vagy pedig forgalomba bocsájtani, mely utóbbi esetben, azaz kínálat esetén, előmozdítja az építkezést, fokozza a munka alkalmat és csökkenti a lakás drágaságát.

A rendszernek ezen lényegében felsorolt, közgazdasági hatásai adják meg áldásos szociális jelentőségét is.

A rendszernek az a hatása mellett az éves telket a forgalomba kényszeríti s ezzel a város egészségügyi fejlődését sürgeti, oly kívánatos, melynél fogva a telekértékadót szociális érdekből, még akkor is életbe kell léptetni, ha azt egyéb érdekek, oly kényszerítően nem parancsolják.

E levezetésből világos, hogy a város folytonos fejlődésével vele együtt nő, a telek értéke is. Arad és Debrecen város

mintájára, vezesse be városunk is a telekértékadót.

Székesfehérvár területén a magán tulajdonban levő telkek és földek értéke 100000000 K.

Egy háromnegyed százalékos telekértékadó 750.000 K. jövedelmet jelentene.

A város évek hosszú során át lemondott minden újabb alkotásról, közintézményeket nem létesített, fejlődésében ugyszólván megállt.

Pedig a községi pótdadó nem csökkent, hanem folyton emelkedett.

Tudjuk hogy a pótdadó az állami egyenes adó után vethető ki.

A vagyon adó, a jövedelem adó, a hadianyosság adó és az állami adópótlékok után, községi pótdadó nem vethető ki.

Az állam a maga jövödelmét biztosítja annélkül, hogy a városnak a fejlődéséhez szükséges jövedelmet megadná.

A szörnyű községi pótdadó terhekből 44 százalékot a lakbérék után szed a város. 520 058 K-át fizet a szegény lakó nép.

Míg 12000 kat. földet 11000 magán birtok 107.196 K val járul csak a közterhekhez.

A fixfizetésű alkalmazottak nyugdíjas és nyugdíjasok 80 koronánál több javadalmazásu kereskedő és iparos segédek 56.181 K-át, fizetnek községi pótdadóban.

Látjuk itt, hogy a város e jelentékeny adóterheinek több mind felét viseli a szegény vagyontalan nép.

A telekértékadó igazságos e leg a telekértékadó megteremtése érdeke a városnak, a kéznek és minden egyes polgárnak, aki ma akár vagyonával, akár munkájával vesz részt a közterhek viselésében.

Erre nézve egy példa bizonyítja, azt hogy mit fizetne egy Nádor utcában levő mondjunk a „Flits féle ház” ha a községi pótdadót 171 K-ra emelnék és mit fog fizetni a telekértékadó behozatala esetén:

Összehasonlítás.

A 171 százalék községi pótdadó esetén fizetne 3309,78 K-át
A 97 százalék községi pótdadó mellett háromnegyed százalék telekérték adóval fizetne 2688,25 K-át.

Tehát a telekértékadó behozatala esetén megtakarításként jelentkezik a háztulajdonosra nézve 626,53 K-át.

A telekértékadó ma termé-

szetesen érintetlenül hagyná a községi pótdadó kulcsát, később azonban amikor a háborus kiadások már nem terhelnek bennünket, még a kúszóbból álló nagy beruházások végrehajtása mellett is egyenesen a községi pótdadó leszállításához vezet.

Az elmondottakból az is világos, hogy mai adórendszerünk, a községi pótdadó kivételével, a termelést a munkát terhel meg valóságoslag megtámadja és ezzel szemben megvédelmesít azokat, és azokat a vagyonokat, akik s amelyek magukat a produktív munka, a termelés aól kivonják.

És jogos is, ha a város háztartása adójövedelemre sorol, hogy a városi előlebből fejlődő előnyöket és vagyonokat adóztassa meg.

A háromnegyed százalékos telekértékadót véve számításba az ebből várható jövedelem évi 750.000 K.-ra lenne.

Ha a városi házi pénztár ily nagy biztos évi jövedelemre számíthat, a város sokkal többet áldozhat közművekre. A lakosság jólétének előmozdítására irányuló intézményeket létesíthet és nem fog fenyegetni bennünket többé a pótdadó emelése.

Az ország több nagyobb városa, Németországban 1100 város tért rá a telekértékadó rendszerre.

Városunk történeti múltja és társadalmi fejlődése révén kívánt előhaladásához hatalmas, fejlődő képes segítő forrást nyújt a telekértékadóban.

HIREK.

Nacionál előléptetés. Csik István városunk 16. főmérnöke, ki a háboru kezdetétől fogva a barchézen szolgálat, honvédszáradékossá lépett elő. Csik István főmérnök jelenleg a román fronton szolgál és egy vasuti különítmény parancsnoka.

— Értekezlet a balatonvilamosi ügyében. F. hó 12-án d. u. 4 órakor a tárgyalás értekezlet lesz a városban, amelyen gróf Károlyi József főispán és gróf Batthyány Lajos is megjelennek.

— Csendőreink fizetése. Miatt ismeretes, a honvédelmi miniszter felszólította az elmult év folyamán Székesfehérvár városát, hogy a városban a háboru eleje óta a rend fenntartására kirendelt 12 cserdőr fizetését térítse meg a kincstárnak. A város ekkor a kérelmet elutasította s felírta a belügyminiszterhez, hogy a rend

Lapunk mai száma papíroshiány miatt 2 oldal.

fenntartása állami érdek lévén, a város a kiadás nem terhelteti. A Belügyminiszter úgy döntött, hogy a város a 12 csendőri személyi kiadásának 20 százalékát tartozza 1918. január első napjától viselni, ha szolgáltatásait továbbra is igénybe óhajtja venni. A tanács ma foglalkozott a belügyminiszter leiratával a közigyűlésnek javasolja a 20 százalékos hozzájárulást, ami körülből évi 6000 korona kiadást jelent a városnak.

— A királyné köszönete. A Katholikus Munkásnégyesület — Országos Szövetsége a koronázás előfordulójára alkalmasul hódoló felirattal intézett Zita királynéhoz, a kinek nevében Esterházy Sándor gróf főudvarmester a Szövetséghez megleghangos köszöntő iratot küldött. Melyen áthalva ama meggyőződésről — mondja a többi közt az irat, — hogy a szociális kérdés a társadalom rétegeinek javára, egyedül a valláskeresői világnézet alapján oldható meg, ő felsége meleg érdeklődéssel kíséri a katolikus munkásnégyesületnek tagjait anyagi érdekei előmozdítására, valamint azok lelki és erkölcsi javai munkálására irányuló törvös tevékenységét.

— Hősi halál. Németh János a cs. és kir. gyalogezred kövitéze, jelenl. lakos, a harcban szerzett balesete következtében elhunyt. Temetése március 9-én d. u. fél 3 órakor lesz a cseparkórház halottszobájában.

— A szentkényv biztosítása. Tolna vármegye közönsége feliratban kérte a földmivélségi minisztert, hogy a szőlő gyérléséhez szükséges szentkényvet idejében biztosítsa, mert ha idejében nem történik gondoskodás, a hazai bortermelés kiszámíthatatlan kárt szenved. Hasznoló körülményeik fordítottjában a földmivélségi miniszterhez Veszprém vármegye közönsége is.

— Batórések. Folyó hó 7-én este 7 óra tájban özv. Armuth Lajosné Ybl Miklós utca 20. szám alatti lakásába ismeretlen tettesek állókocsal behatoltak a konyhán keresztül és a lakásban mindent összerakva 700 kor. készpénzt, arany karkötő-órákat, nyakláncot, óraláncot, óraláncot, fülbevalókat stb. 1500 kor. értékben elloptak. A betörést a rendőri nyomozás szerint két katona követte el. Ez a két katona járhatott este 8 óra kor Weiner Jakab Ferenc József utca 4. sz. alatti lakásában, ahonnan 280 korona készpénzt és 600 kor. értékű ruhámat emeltek el. A betörést itt is a károsultak távollétében történt. Mindkét helyen a tonaciópók nyomaira akadt a rendőrség. A betörők elfogatására a katonai rendőrség igénybevételevel erőlyes nyomozás indult meg.

— Adomány. A székesfehérvári lakartékpénztár a felsővárosi ovoda részére 60 koronát volt szives ajándékozni, melyet ez uton is hálás köszönettel nyugtáz az elnökség.

— Jöszivű emberekhez. Egy fejlesz. szegény, munkaképtelen beteg iparos munkás kinek a felesége is beteg és kilenc tagú családdal bír, a nagy nélkülözések közt kénytelen a jöszivű emberek segítségét kérni. Az adományokat továbbítja lapunk kiadóhivatala.

— Még a kutyákat is rekvirálják. A hadsereg nagyon sok lovat elhasznált. A híres magyar lótenyésztés évtizedek alatt sem lesz képes pótolni azt a nagy hiányt, amely lovakban beállott. Vontató erőre azonban addig is szükség van, főképpen a hadseregnek. Mivel pedig lovat drága pénzen sem lehet kapni és az a kevés, mely még megmaradt, litthon is kell, hogy a földmivélség és költőfogalom fenn ne akadjon, a hadvezetés most kutyákkal kísérletezik. Ilyen kutyafogatokon akarják szelíteni a harcvonal mögötti székelyeket és erre a célra rekvirálják a kutyákat, persze nem gyöngy-ölebeket, hanem az erősebb fajtaikat, amelyek teherhúzásra alkalmasak. Minden olyan községben, ahol 3 hónap óta nem fordult elő vesztettség, össze fogják irni a kutyákat. Szóval sorozás lesz a kutyák közt is. Csak azt nem tudjuk, hogy a kutyatársadalom mit szólna a militarizmus elveinek ilyen szélsőséges kiterjesztéséhez. A sok Gyöngyös, Tisza, meg Bodri tehát bevonul harciútra és a farkuk még csendesebbek lesznek és a tolvajok még jobban garázdálkodhatnak, ha már a kutyák sem védelemzhetik meg a gazda házatájukat.

— Köszönetnyilvánítás. Mind azok, akik felejthetetlen jó férjem, illetve édesapám temetéseu megjelentek, vagy részvétüknek bármilyen módon kifejezést adtak, fogadják hálás köszöneteket. Özv. Isinger Istvánné és családja.

— Köszönetnyilvánítás. Fogadják mindazon rokonok, jó barátok és ismerősök, a kik felejthetetlen férjem és jó édes apának elhunytai alkalmával, részvétüknek bármilyen módon kifejezést adtak és a temetésen megjelentek szívünk legőszintébb köszönetét. Özv. Szakál Antalné és gyermekei.

Egy fekete bőr pénz- és irattárcs, több száz korona készpénzzel, katonai igazolvánnyal, mely Kiss Balázs 101. gy. e. hadnagy névre volt kiállítva, a helybeli Reszervepálya bélyegzőjével, több katonai irattal együtt elveszett a Budaiúton. Megtaláló a csapatkórházban megfelelő jutalmat kap.

AZ ADRIA" gőzmosoda ing, gallér és kézfóket 10 nap alatt tisztít. Lakatos-utca 1.

Színház.

Heti színházi műsor:
Szombaton: délután Az obsitos.
este: Vaudergold k. a. Ligeti bucsuja.

Vasárnap: d. u. Szatanibul rózsája.
este: Mágns Miska.
Hétfőn: Névtelen asszony.
Kedden: Bőregér.

Mozi.

Az Uránia igazgatósága közli:
Fedák Sári. Az Urániában szombaton és vasárnap a "Három hét szerelme" című Fedák film kerül bemutatásra. Ez a film annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy az általános óhajnak engedve ismét repitnie kellett venni. A jövő hét az Uránia szenzációs hete lesz. Hétfőn "Radomirov Katalin", szerdán, csütörtökön Magda Sonjával a "Nincsen éjji szállás." Pénteken az "embergyaloló", szombaton és

vasárnap az "Obsitos" kerül színre. Az előadások kőznapokon fél 7 és fél 9 órakor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Köhögés ellen kitűnően bevált házi szer a Sziók pasztilla. Egy doboz ára 1.56 korona. Kapható: Szűcs Róbert Károly királytéri gyógyszerüzében.

A kiskerteselek figyelmébe.

Mint hogy a jövő hét folyamán meg akarjuk kezdeni a kiskertek kiosztását, feltétlenül tudnunk kell hogy kik óhajtanak a szövetségbe lépni.

Felhívjuk az érdekelteket, tehát azokat is, akiknek tavaly már volt kiskertük, hogy sürgősen jelentkezzenek; mert egyébként a most már hat esztendőre szóló bérletből kénytelenek leszünk őket kihagyni.

Székesfehérvári Hitelszövetkezet Igazgatósága.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

2892/1919. szám.

FIGYELMEZTETÉS.

Ezennel figyelmeztetem a helybeli munkaadókat és mezőgazdasági munkásokat, hogy a napszámok részére törvényesen megállapított munkaidő napkeltétől napnyugtáig tart. Minden munkaadónak és munkásnak hazafias kötelessége odahatni, hogy a rendelkezésére álló kézi és fogatoserő közérdekből minél teljesebben kihasználattassék, tehát a munkaidő betartassék.

Székesfehérvár, 1918. március hó 7-én.

Dr. Saára Gyula s. k. polgármester.

5939/1017. sz.

Hirdetmény.

Folyó 1917. évi fejevadási kivétel és a kir. pénzügyigazgatóság által érvényesítve lévén, ezen adómekekről összeállított lajstromok a városi adóügyi számvevőőség (Városház földszint 5. sz.) hivatalos helyiségében 1918. évi március hó 8. napjától március hó 16. napjáig bezárólag terjedő 8 nap közzémlőre kitételnek, hol azok mindenki által betekínthetők.

Figyelmeztetnek az érdekelteket, hogy ezen adómeke ellen irányuló és a közigazgatási bizottság adóügyi bizottságához intézendő felelebbesítések az 1909. évi XI. t. c. 13. §-ának a pontja értelmében, az adómekek kézbesítését, illetőleg az adóér. el nem fogadása, vagy egyébként való kézbesíthetetlen sége esetén a megküldött kézbesítést követő 15. nap alatt a helybeli kir. pénzügyigazgató, ságnál beadhatják.

Székesfehérvár 1918. márc. 8.
A városi adóhivatal.

Arverősi hirdetmény.

Néhai id. Szentzenstein János hagyatékához tartozó Mantz János u. 16. számú ház, mely a székesfehérvári 527 sz. betétben A + 1 - 2 és 5 sorszám alatt van felvéve, továbbá ugyanezen betétben 1. 1 - 2 sorszám alatt felvett 630 m. öles öreghegyi szőlő a fajta épült 888 számú préslezzel is ugyanezen betétben + 2 sorsz. alatt felvett lakház nélküli 574 m. öles öreghegyi szőlő 1918. évi március hó 17-én d. e. 10 órakor irodában (Szőgyényi ház h. emelet) önkéntes árverésen el fog adatni.

Dr. Kistelek Károly ügyvéd.

ÁPRÓHÍJÁK.

Beteg toltócsai Zita királyné 10. szám alatt eladó.

Több kéve kukoricaszár eladó. Felsőkirálysor 9. sz. a.

Tanácsok villanyszereléshez felvételnek a villámóstelépen.

Egy a napokban leelőben ténén eladó, Tanyasor 1. sz. alatt.

Bordó toll, kalapdász, egy kabát vatein, füveses abrikok eladó, hársnya fejles elfogadhatók. Pirosalma utca 4. ajtó 1.

Egy jóra való toltócsa tnt felvez a szilvizigán. Palota u. 2.

Eladó egy valkológép, egy szekrény, rámala, kaplaták, egy régi fajta gép, mosó teknő, egy hosszú kabát, Alsókirálysor 9. sz.

Az Adria gőz mosodába bejáró leányok felvételnek. Lakatos-utca 1.

Szénatér 3. sz. ház szabadkötőből eladó. Tudakozni lehet Csorda-utca 2. sz.

4. erős igáskocsi eladó. Balog György kovácsmester, Királykút-utca.

Uránia-színház

Szombaton és vasárnap, március hó 9 és 10-én:
Közkívánatra !!!

HÁROM HÉT SZERELME

Fedák Sári első filmje

Vasárnap 4 előadás:
3, 5, 7 és 9 órakor.

Épolló-színház.

Péntek, szombat és vasárnap, március hó 8, 9 és 10-én:
Csepreghy Ferenc örökbecsű napszínműve

A piros bugyellár.

Népszínmű 4 felvonásban.
Remek kiegészítő műsor.
Előadások pénteken és szombaton fél 7 és fél 9 órakor.
Vasárnap: 3, 5, 7 és 9 órakor.
Rendess helyárak.